

U c h w a ł a Nr IX/54/2011
Rady Miejskiej w Dąbiu
27 czerwca 2011r

**w sprawie: ustalenia miejsko-gminnego programu ochrony zdrowia
psychicznego na lata 2011 – 2015.**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 12, art.74 ustawy z dnia 8 marca 1990 r.o samorządzie gminnym(Dz.U.Nr142 z 2001r., poz.1591 ,z 2002r Nr23, poz.220, Nr62, poz.558, Nr113 ,poz.984, Nr153,poz.1271,Nr 214, poz.1806 ,z 2003r Nr 80 ,poz. 717, Nr162, poz.1568 ,z 2004r Nr102, poz.1055, Nr116, poz.1203, z 2005r Nr172 ,poz.1441 ,Nr175 ,poz.1457 ,z2006r Nr17, poz.128, Nr 181,poz1337,z 2007r Nr48, poz.327 ,Nr138 ,poz.974, Nr173, poz.1218 ,z 2008r Nr180 ,poz. 1111,Nr223pz.1458,DzU.z2009rNr52poz.420,Nr157poz.1241,z2010rNr28,poz.142;Nr28,poz.146,r Nr106 poz. 675 Nr40 poz.230 oraz art. 1, art.2 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U.Nr 111, poz. 535, z 1997r. Nr 88, poz. 554, Nr 113, poz.731, z 1998r. Nr 106,poz. 668, z 1999r. Nr 11poz. 95, z 2000r. Nr 120, poz. 1268, z 2005r. Nr 141, poz. 1183. Nr 175, poz. 1462, z 2007r. Nr 112, poz. 766, Nr. 121, poz. 831, z 2008r. Nr 180, poz. 1108, z 2009r. Nr76, poz. 641, Nr98, poz.817, z 2010r. Nr 107, poz. 679, nr 182, poz. 1228, z 2011r. nr 6, poz. 19), Rada Miejska w Dąbiu uchwała co następuje:

§ 1

Wprowadza się miejsko-gminny program ochrony zdrowia psychicznego, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Dąbie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Bronisław Mateja

Bronisław Mateja

**MIEJSKO-GMINNY
PROGRAM
OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO
NA LATA 2011 – 2015**

Dąbie 2011r.

Spis treści:

str.

1. Wprowadzenie.....	3
2. Diagnoza obszaru	5
3. Priorytet programu –realizacja.....	6
4. Sposób realizacji Programu.....	8

I. Wprowadzenie

W każdym społeczeństwie spotyka się jednostki, które z przyczyn natury fizycznej lub psychicznej wykazują większe lub mniejsze braki w przystosowaniu społecznym. Do tych jednostek niewątpliwie zalicza się osoby cierpiące na zaburzenia i choroby psychiczne.

Choroba psychiczna wprowadza patologiczne relacje w rodzinie oraz środowisku chorego. Towarzyszy jej spadek zdolności do samodzielnego życia. Bez pozaszpitalnego systemu terapii i rehabilitacji, który uwzględnia potrzeby pacjenta i jego otoczenia, system leczenia szpitalnego jest często nieskuteczny a chorzy są nadal odrzucani przez swoje środowisko. Po leczeniu szpitalnym, najkrótszym jak to możliwe, chory powinien przechodzić pod opiekę placówek tworzących łańcuch środowiskowej opieki psychiatrycznej dostosowanej do indywidualnych potrzeb.

Bardzo ważnym elementem jest promocja zdrowia psychicznego i zapobieganiu zaburzeniom psychicznym.

Przyjęcie przez Sejm RP w 1994r. ustawy o ochronie zdrowia psychicznego stworzyło podstawy prawne do budowy i rozwoju standartowych form pomocy na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin w lokalnych środowiskach.

Ponadto, w działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe oraz grupy samopomocowe, a także inne osoby fizyczne i prawne. W tym aspekcie, ochrona zdrowia psychicznego polega w szczególności na:

- 1) promocji zdrowia psychicznego i zapobieganiu zaburzeniom psychicznym;
- 2) zapewnianiu osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym;
- 3) kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi, właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.

Ustanowiony dnia 28 grudnia 2010r. Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego, określa szczegółowo strategię działań mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz zapewnienie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej.

Na terenie miasta i gminy Dąbie nie jest realizowana opieka zdrowotna nad osobami z zaburzeniami psychicznymi w ramach specjalistycznej opieki zdrowotnej, zapewniona jest podstawowa opieka zdrowotna. Opieka zdrowotna na terenie miasta i gminy Dąbie finansowana jest z następujących źródeł:

- 1) Narodowego Funduszu Zdrowia – środki przeznaczone są na świadczenia zdrowotne,
- 2) Budżetu miasta i gminy Dąbie – środki przeznaczone są na zadania z zakresu pomocy społecznej

Obowiązki Miasta i Gminy Dąbie w zakresie ochrony zdrowia, w tym zdrowia psychicznego wyznaczają następujące akty prawne:

- 1) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r.(Dz.U.Nr 111poz.535) o ochronie zdrowia psychicznego,
- 2) ustawa z dnia 8 marca 1990r. (tekst jednolity Dz.U.Nr 142 poz. 1591 ze.zm.) o samorządzie gminnym zgodnie z którą do zadań własnych Gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty z zakresu zdrowia,
- 3) ustawa z dnia 27 sierpnia 2004r. (Dz.U. z 2008r. Nr 164, poz. 1027z późn.zm.) o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, zgodnie z którą do zadań własnych Gminy Dąbie w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej należy w szczególności:
 - a) tworzenie warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia,
 - b) analiza i ocena potrzeb zdrowotnych oraz czynników powodujących ich zmiany,
 - c) promocja zdrowia i profilaktyka, mające na celu tworzenie warunków sprzyjających zdrowiu,
 - d) opracowywanie i realizacja oraz ocena efektów programów zdrowotnych wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców,
 - e) inicjowanie i udział w wytyczaniu kierunków przedsięwzięć lokalnych zmierzających do zaznajamiania mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami,
 - f) podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców,
 - g) wspomaganie i monitorowanie działań lokalnej wspólnoty samorządowej w zakresie promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej prowadzonych na terenie miasta i gminy Dąbie,
 - h) pobudzanie działań na rzecz indywidualnej i zbiorowej odpowiedzialności za zdrowie i na rzecz ochrony zdrowia,
 - i) przekazywanie marszałkowi województwa wielkopolskiego informacji o realizowanych na terenie miasta i gminy Dąbie programach zdrowotnych.
- 4) ustawa z dnia 12 marca 2004r.(Dz.U. z 2009r. Nr 175 poz. 1362 ze zm.) o pomocy społecznej, zgodnie z którą do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Przy czym, szczegółowe zadania w zakresie pomocy społecznej realizowane na terenie gminy Dąbie wobec grup o osób zagrożonych wykluczeniem społecznym określa „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbie na lata 2008-2015”, przyjęta Uchwałą Rady Miejskiej w Dąbiu nr XXI/173/2008 z dnia 28 listopada 2008r.

- 5) ustawa z dnia 26 października 1982r.(Dz.U. z 2002r. Nr 147 poz.1231)

o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii – zadania własne Gminy wynikające z tych ustaw realizowane są w ramach odrębnego, corocznie uchwalanego przez Radę Miejską w Dąbiu, gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Niniejszy Program określa najistotniejsze kierunki polityki zdrowotnej Gminy Dąbie i wyznacza działania w zakresie poprawy stanu zdrowia psychicznego mieszkańców, zaspokajania ich potrzeb zdrowotnych oraz organizacji opieki zdrowotnej.

II. Diagnoza obszaru objętego Programem

Obecna opieka psychiatryczna podlega ogromnym zmianom. Zmniejszenie nacisku na leczenie stacjonarne, a co za tym idzie, spadek łóżek psychiatrycznych w dużych szpitalach powoduje przesunięcie opieki nad chorymi do gmin i powiatów (naturalnego środowiska chorego).

Psychiatria środowiskowa w szerokim znaczeniu, to psychiatria społeczności lokalnej, i oznacza ona przejęcie odpowiedzialności przez psychiatryczną opiekę za całość problemów związanych z ochroną zdrowia psychicznego mieszkańców danego terenu.

Obecne zmiany organizacyjne, w których ambulatoryjne formy leczenia psychiatrycznego są podstawowym elementem systemu umożliwiają w rzeczywistości realizację założeń psychiatrii środowiskowej.

Do realizacji środowiskowej ochrony zdrowia psychicznego niezbędne są różne formy opieki, a między innymi: sieć klubów i grup wsparcia, zarówno dla byłych pacjentów jak i członków rodzin, warsztaty terapii zajęciowej, środowiskowe domy Samopomocy, miejsca pracy chronionej, hotele, a także domy pomocy społecznej i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Na terenie miasta i gminy Dąbie, funkcjonuje środowiskowy dom samopomocy, który pełni bardzo ważną rolę we wsparciu tej grupy potrzebujących.

Zgodnie z art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, mówiąc o osobach z zaburzeniami psychicznymi mamy na myśli osoby:

- a) chore psychicznie (wykazujące zaburzenia psychotyczne)
- b) upośledzone umysłowo
- c) wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a które te wymagają świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki

Do tej pory określenie „chory psychicznie” ma charakter stygmatyzujący. Również z danych Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego wynika, że w ostatnich latach znacząco wzrosła liczba Polaków cierpiących na zaburzenia psychiczne.

Ekspertki podkreślają, że obecny system opieki psychiatrycznej wymaga istotnych przekształceń.

Aż o 73 proc. wzrósł wskaźnik osób zgłaszających się z zaburzeniami psychicznymi do opieki ambulatoryjnej (dane z lat 1997-2006).

Natomiast wskaźnik wymagających opieki całodobowej wzrósł w tym samym czasie o 41 proc.

Najczęściej do poradni i szpitali trafiają osoby z zaburzeniami alkoholowymi oraz z depresją.

W polskich placówkach psychiatrycznych w 2006 r. pomoc otrzymało tylko 4 proc. ludności (około 150 tys. osób). Średnia europejska wynosi 11 proc.

Na terenie miasta i gminy Dąbie nie prowadzi się statystyki zachorowań, nie ma również możliwości uzyskania takich danych z Poradni Zdrowia Psychicznego w Kole.

Aktualnie opieka psychiatryczna w gminie Dąbie zorganizowana jest w następujący sposób:

- 1) działalność Środowiskowego Domu Samopomocy typu A i B zapewniająca jednorazowo wsparcie 26 osobom, 12 na pobyt dzienny i 14 na pobyt całodobowy – czasowy.:
 - integracja,
 - promowanie godnego życia osób chorych
- 2) Działalność Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbiu
 - usługi specjalistyczne
 - kierowanie do ŚDS w Dąbiu
 - poradnictwo socjalne
- 3) Szkoły i Przedszkole:
 - badania w poradni psychologicznej
 - usługi specjalistyczne
- 4) Komisja ds. rozwiązywania problemów alkoholowych:
 - poradnictwo specjalistyczne - psycholog

Pando mieszkańcy miasta i gminy Dąbie korzystają z uczestnictwa w zajęciach Warsztatów terapii zajęciowej w Kole.

Powyższa diagnoza pozwala ustalić następujące cele i kierunki działań miasta i gminy w zakresie ochrony zdrowia psychicznego.

Priorytety Programu:

1. Zapobieganie zaburzeniom psychicznym i promocja zdrowia psychicznego.
2. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielospecjalistycznej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbednych do zycia w srodowisku rodzinnym i spolecznym.
3. Wczesna profilaktyka, i wczesne leczenie zaburzen psychicznych wystepujacych w okresie dorastania oraz wczesnych form innych zaburzen psychicznych i zachowania.
4. Koordynacja zadani zwiazanych z realizacja polityki zdrowotnej w tym w zakresie zdrowia psychicznego miasta i gminy Dabie.

Powyzej wskazane priorytety beda realizowane poprzez nastepujace dzialania:

Ad.1.

- 1.1. Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, ksztaltowanie zachowan i stylow zycia korzystnych dla zdrowia psychicznego.
- 1.2. Rozwijanie umiejetnosci radzenia sobie w sytuacjach zagrazajacych zdrowiu psychicznemu i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.
- 1.3. Przeciwdzialanie nietolerancji, dyskryminacji i wykluczeniu osob z zaburzeniami psychicznymi.
- 1.4. tworzenie instytucji poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego

Realizacja dzialan Ad.1

- 1) prowadzenie wczesnej diagnostyki i interwencji w zaburzeniach rozwoju u dzieci w wieku przedszkolnym;
- 2) szkolenie pracownikow sektora ochrony zdrowia, ze szczegolnym uwzglednieniem tzw. Lekarzy pierwszego kontaktu i pielęgniarek srodowiska nauczania i wychowania i wychowania, w zakresie wczesnego rozpoznawania zaburzen psychicznych u dzieci i mlodzięzy;
- 3) rozszerzenie zakresu pomocy udzielanej przez podmioty powolane do pomocy rodzinom i udzielania wsparcia w sytuacjach kryzysowych
- 4) prowadzenie programow profilaktycznych dla ofiar przemocy, przestepstw, katastrof i klęsk zywiolowych oraz programow zapobiegania przemocy w rodzinie, szkole i srodowisku lokalnym;
- 5) prowadzenie kampanii informacyjnych o dostepnych formach pomocy dla osob w stanach kryzysu psychicznego, psychicznego tym dzialan edukacyjnych

Ad.1,2,3

- 1.1 Upowszechnianie srodowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej
- 1.2 Upowszechnianie zroznicowanych form pomocy i wsparcia spolecznego
- 1.3 Aktywizacja zawodowa osob z zaburzeniami psychicznymi

Realizacja działań 1,2,3

- 1) szkolenie kadr o zróżnicowanych i wysokich kompetencjach, z uwzględnieniem środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej,
- 2) zwiększenie pomocy i oparcia bytowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, poprzez między innymi udzielanie Samopomocy środowiskowej, pomocy bytowej, mieszkaniowej i specjalistycznych usług opiekuńczych
- 3) wspieranie samopomocowych inicjatyw pacjentów, ich rodzin o organizacji pozarządowych, służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
- 4) Współpraca Rady Miejskiej w Dąbiu w zakresie pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi z MGOPS w Dąbiu
- 5) Stworzenie warunków dla zwiększenia dostępności różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej oraz rehabilitacji zawodowej w tym poprzez możliwe zwiększenie ilości miejsc w Środowiskowym Domu Samopomocy w Dąbiu.
- 6) Prowadzenie w środowisku osób z zaburzeniami psychicznymi kampanii ograniczającej tendencję do bierności, izolacji, wykluczenia i zależności instytucjonalnej.

Sposób realizacji Programu:

W celu koordynacji realizacji postawionych wyżej zadań, powołany zostanie przez Burmistrza Miasta Dąbia zespół konsultacyjny dla realizacji Programu i opiniowania szczegółowych rozwiązań.

Źródła finansowania: budżet miasta i gminy Dąbie, Narodowy Fundusz Zdrowia, świadczeniodawcy usług medycznych, budżet państwa oraz środki zagraniczne nie podlegające zwrotowi.

Wskaźniki monitoringu: liczba przygotowanych i zrealizowanych programów i przedsięwzięć profilaktycznych, liczba osób korzystających z poszczególnych form pomocy.

Podmiot nadzorujący:

Urząd Miejski w Dąbiu.

Podmioty uczestniczące:

- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbiu
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Dąbiu
- Właściwa ds. edukacji komórka organizacyjna Urzędu Miejskiego w Dąbiu.
- Świadczeniodawcy usług medycznych prowadzący działalność w dziedzinie ochrony zdrowia na terenie miasta i gminy Dąbie.

PRZEWOONICZĄCY RĄDY MIEJSKIEJ

Bronisław Mateja
Bronisław Mateja